

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060104

DOM
2015-09-24
Stockholm

Mål nr
M 2280-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-02-18 i mål nr M 2886-14, se bilaga A

KLAGANDE

Miljönämnden i Malmö stad
205 80 Malmö

MOTPART

C M

SAKEN

Utdömande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen C M att till staten betala 5 000 kr i vite.

Dok.Id 1226533

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljönämnden i Malmö stad (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska bifalla ansökan om utdömmande av vite alternativt återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för förnyad prövning.

C M har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Det framgår av 28 kap. 3 § första stycket miljöbalken, MB, att rätt till tillträde till annans fastighet kan ges av länsstyrelsen om det behövs för att utreda verkningar av en verksamhet. Verkningarna i förevarande fall utgörs av värmepumpen och utredningen består av en bullermätning. För att länsstyrelsen ska meddela ett sådant beslut ska det finnas skäl för det. Ett utredningsföreläggande från en tillsynsmyndighet utgör ett sådant skäl. Om **C M** inte får tillträde till fastigheten X (fastigheten) genom en frivillig överenskommelse med fastighetsägaren kan hon, efter ansökan hos länsstyrelsen, tillfälligt bereda sig den rättsliga möjligheten att beträda fastigheten för att kunna följa föreläggandet. För det fall att länsstyrelsen efter begäran inte meddelat ett tillträdesbeslut skulle en invändning om detta, vid ansökan om utdömmande av vite, utgöra grund för den bedömning som mark- och miljödomstolen har gjort. **C M** har inte meddelat miljöförvaltningen att en frivillig överenskommelse med fastighetsägaren har varit omöjlig att få till stånd eller berättat om den hotbild från fastighetsägaren gentemot henne som hon påstår föreligger. Om sådan information kommit till miljöförvaltningens kännedom hade **C M** upplysts om möjligheten att hos länsstyrelsen begära tillträde till annans fastighet samt om rätten enligt 28 kap. 8 § MB till biträde av polis vid ett sådant tillträde. Nämnden hade även, om det hade kunnat bedömas som skäligt, haft möjlighet att besluta om en utökad genomförandetid. **C M** har inte visat att hon har tagit hjälp av de angivna bestämmelserna för att på så vis bereda sig tillträde till fastigheten. Hon har därför inte saknat faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

C M har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Hon har vid flera tillfällen, skriftligen via brev och e-post samt muntligen per telefon, underrättat miljöförvaltningen om att det inte har varit möjligt för henne att få tillträde till fastigheten genom en frivillig överenskommelse med fastighetsägaren. Fastighetsägaren har hotat att skada den person som beträder fastigheten. Hon har inte fått någon upplysning från miljöförvaltningen om möjligheten att begära tillträde till annans fastighet hos länsstyrelsen och har inte heller utan beskydd vågat beträda fastigheten. Hon har anmält hoten till polisen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt bestämmelser i lagen (1985:206) om viten ska domstolen i ett mål om utdömande av vite pröva om det föreläggande som ansökan avser är lagligen grundat, om föreläggandet har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft och om den som har vitesförelagts har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Om samtliga förutsättningar är uppfyllda ska domstolen även pröva om ändamålet med vitet kvarstår samt överväga om det finns särskilda skäl att jämka vitet.

Av 28 kap. 3 § första stycket MB framgår att länsstyrelsen, om det finns skäl för det, får besluta att tillträde till annans mark skall lämnas under viss tid, om någon som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta en åtgärd vill utreda verkningarna av verksamheten eller åtgärden genom mätningar eller annat undersökningsarbete på fastigheten. Av 28 kap. 8 § MB följer att polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för tillträde och åtgärder enligt bl.a. 3 § i samma kapitel.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Mark- och miljööverdomstolen bedömer, i likhet med mark- och miljödomstolen, att det aktuella vitesföreläggandet är lagligen grundat, att det har delgetts C M och att det har vunnit laga kraft. När det gäller frågan om det kan antas att C M

har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning.

Föreläggandet innebär en skyldighet för C M att utföra mätningar vid en uteplats på den aktuella fastigheten. C M har gjort gällande att hon, till följd av en underliggande konflikt mellan henne och fastighetsägaren, saknat möjlighet att genom en frivillig överenskommelse skaffa sig tillträde till fastigheten för att utföra mätningarna. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar till en början att C Ms uppgifter om de påstådda hoten är mycket allmänt hållna och att hon inte ens har påstått att en av henne anlita sakkunnig inom akustik skulle ha gjort något försök att beträda fastigheten. Redan mot denna bakgrund kan det ifrågasättas att C M varit förhindrad att följa föreläggandet.

Av betydelse för bedömningen är emellertid också, som nämnden har framhållit, att det finns möjlighet för en verksamhetsutövare att hos länsstyrelsen ansöka om tillstånd att få tillträde till annans mark i syfte att utreda verkningarna av verksamheten samt att i samband därmed få hjälp av polis. C M har invänt att hon vid flera tillfällen påpekat för miljöförvaltningen att hon inte fått tillträde till fastigheten och att hon trots detta inte fått någon upplysning om möjligheten att ansöka om tillstånd hos länsstyrelsen. Nämnden har förnekat att några sådana kontakter mellan miljöförvaltningen och C M förekommit. De handlingar som C M gett in ger inte något stöd för att information med det innehåll som C M påstår har lämnats av henne till miljöförvaltningen inom föreläggandets genomförandetid. Det framgår dessutom av motiven till lagen om viten att den myndighet som ställer ut ett vitesföreläggande inte har någon längre gående skyldighet att undersöka om en tilltänkt adressat kan anses vara förhindrad att följa ett vitesföreläggande. Det är bara om särskilda omständigheter föreligger som myndigheten är skyldig att efterforska t.ex. om den tilltänkte adressaten är intagen på sjukhus (jfr prop. 1984/85:96 s. 25 och 48). Med hänsyn till att det i förevarande fall är fastighetsägaren som anmält klagomål till miljöförvaltningen och som därmed får antas ha haft ett särskilt intresse av att de påstådda bullerproblemen åtgärdas, anser Mark- och miljööverdomstolen att nämnden saknat särskild anledning att misstänka att mätningarna inte skulle kunna genomföras.

Vid en samlad bedömning av omständigheterna finner Mark- och miljööverdomstolen att det inte har framkommit några sådana omständigheter som medför att C M kan anses ha saknat faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Ändamålet med vitet består och det finns inte skäl att sätta ned vitets storlek. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska därför nämndens ansökan om utdömmande av vite bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2015-10-15

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Lars Borg, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården, hovrättsrådet Ingrid Åhman, referent, och tf. hovrättsassessorn Solmaz Fadai Vikström.

Föredragande har varit Maria Göransson

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-02-18
meddelad i
Växjö

Mål nr M 2886-14

SÖKANDE

Miljönämnden i Malmö stad
205 80 Malmö

MOTPART

C M

SAKEN

Utdömmande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår ansökan.

Dok.Id 306788

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:30 -

BAKGRUND

Miljönämnden i Malmö stad (nämnden) förelade i beslut den 3 april 2014 C M enligt följande.

Du C M föreläggs som ägare till fastigheten Y att snarast, dock senast två månader efter delfående av detta beslut skicka in en utredning avseende bullerspridning från värmepump vid Y till fastigheten X.

Utredningen ska utföras av sakkunnig inom akustik och innehålla minst följande:

- *Ekvivalent ljudnivå i dBA från 2 minuters ljudtrycksmätning vid uteplats tillhörande fastigheten X när värmepump vid Y används vid maximal inställd effekt.*
- *Fastställande av bakgrundsbuller genom mätning av ekvivalent ljudnivå i dBA från 2 minuters ljudtrycksmätning vid uteplats tillhörande fastigheten X när värmepump vid Y är avstängd.*
- *Datum och klockslag för mätningstillfället.*
- *Väder och vindförhållanden vid mätningstillfället.*
- *Dokumentation som styrker att den som genomfört mätningen är sakkunnig.*
- *Situationsplan där plats för mätningen är markerad.*

Bakgrundsbuller vid mätningen inte överstiga 38 dBA. Tidpunkt för bakgrundmätning och mätning med pumpen i drift får utföras med maximalt 5 minuters mellanrum.

Föreläggandet förenas med ett löpande vite på 5 000 kr per påbörjad månad som inte en fullständig utredning kommit in till Miljöförvaltningen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden yrkar att C M ska förpliktas att betala förelagt vite om 5 000 kr.

C M bestrider nämndens yrkande.

Nämnden anför huvudsakligen följande. Föreläggandet är förenat med ett löpande vite. Ansökan avser tiden från och med den 18 april 2014 till och med den 18 juni 2014. Föreläggandet har vunnit laga kraft. Nämnden har den 19 juni 2014 erhållit en rapport avseende bullermätning. Vid kontakt med utförande företag har nämnden informerats om att företaget inte har utfört den akustiska mätningen samt företaget inte har någon anställd med det namn som rapporten är underskriven med. Vid telefonkontakt med fastighetsägaren till X har hon uppgett att man inte iakttagit någon mätning på fastigheten den aktuella dagen.

Eftersom det står klart att företaget inte står bakom den bullermätning som den in-skickade rapporten avser, kan nämnden inte bekräfta sakkunnigheten. En fullständig rapport har därmed inte kommit in till nämnden. Föreläggandet har därmed över-trätts den 18 juni 2014.

Nämnden har fått den uppfattningen att fastighetsägaren till X ställer sig positiv till att det genomförs en mätning och utredning med en sakkunnig konsult och att de därför inte motsätter sig tillträde för C M vid mättillfället.

C M anför huvudsakligen följande. Det är oskäligt av nämnden att kräva ytterligare mätningar och utredningar. Bullerbegränsande åtgärder i form av ljud-absorberande inklädning och ny pump har gjorts. Dagens störning är minimal och som tidigare dokumentetrats håller sig inom gränsvärdena. Det är inte heller prak-tiskt möjligt att genomföra ytterligare mätningar då tillgång till grannens tomt sak-nas. Det är inte sannolikt att en ny mätning skulle ge ett resultat som hamnar över

riktvärdena. Mätningen inomhus visade resultat under riktvärdet, detta trots att det fanns en sladd monterad i fönstret.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har i ett mål om utdömande av vite att pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft, om det är lagligen grundat och om det har överträtts. Vite får inte föreläggas om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka det.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Av handlingarna framgår att C M delgavs föreläggandet den 18 april 2014. Föreläggandet har inte överklagats och har därmed vunnit laga kraft. Föreläggandet är lagligen grundat med hänsyn till bestämmelserna i miljöbalken. Fråga kvarstår emellertid huruvida C M haft rättslig och faktisk förmåga att vidta de förelagda åtgärderna.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att det aktuella föreläggandet delvis inbegriper en skyldighet för C M att företa mätningar vid uteplats på fastigheten X. Mark- och miljödomstolen anser det inte visat att C M när föreläggandet beslutades hade sådan rättslig möjlighet att beträda fastigheten X.

Nämndens uppgifter om att man fått uppfattningen att fastighetsägaren till X ställt sig positiv till att mätningar genomförs är enligt mark- och miljödomstolen inte tillräckliga för att uppfylla lagstiftningens krav på rättslig och faktisk förmåga att uppfylla föreläggandet. Förutsättningar saknas således för att döma ut vite varför nämndens ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 426)

Överklagande senast den 11 mars 2015.

Lena Pettersson

Bruno Bjärnborg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Bruno Bjärnborg. Föredragande har varit beredningsjuristen Olof Eliasson.